

Dobbelt eller enkelt forudbestemmelse?

I en calvinsk/reformert tradition opererer man med en dobbelt forudbestemmelse. Gud har suverænt og frit udvalgt nogle til frelse, og Gud har suverænt og frit udvalgt de øvrige til fortabelse.

Forudbestemmelsen er dobbelt, da det både er en forudbestemmelse til frelse og til fortabelse.

Denne form for forudbestemmelsen er logisk, for når Gud forudbestemmer nogle til frelse, er det logisk, at han forudbestemmer de øvrige til fortabelse. En dobbelt forudbestemmelse betyder, at Gud vil, at nogle skal gå fortabt, og at Gud beslutter, hvem der skal gå fortabt. Denne beslutning har mennesket ingen indflydelse på. Gud har allerede i evigheden bestemt, hvem der skal gå fortabt.

Forudbestemmelse er skæbne. Der er i Bibelen to enkle og stærke argumenter imod en dobbelt forudbestemmelse. Det ene er Guds universelle kærlighed. Bibelen lærer, at Gud elsker hele menneskeheden, og formålet med denne kærlighed er frelse (Joh 3,16). På grund af Guds kærlighed til hele menneskeheden, kan Gud ikke forudbestemme nogle til fortabelse. Det andet argument er Guds generelle frelsesvilje. Bibelen lærer, at Gud vil, at alle mennesker skal frelses (1 Tim 2,4 og Joh 3,16). På grund af Guds universelle frelsesvilje kan Gud ikke forudbestemme nogle til

fortabelse. En dobbelt forudbestemmelse er derfor ubibelsk. I en calvinsk/reformert tradition har man begrundet en dobbelt forudbestemmelse ud fra Rom 9,6-24, og derfor skal vi se på denne tekst.

Jeg begynder med at gengive min oversættelse, da DO92 er noget upræcis og misvisende. Min oversættelse følger den græske tekst forholdsvis tæt og er mere præcis. Dog er en oversættelse altid en tolkning, og det gælder naturligvis også min. Dernæst giver jeg en tolkning af versene.

1. Oversættelse af Rom 9,6-24

6. Men det er ikke sådan, at Guds ord har svigtet. For ikke alle de af Israel [er] Israel;

7. det er heller ikke sådan, at alle (Abrahams) børn er Abrahams afkom, men ”i Isak skal der være afkom for dig”.

8. Det vil sige: Ikke kødets børn [er] disse Guds børn, men løftets børn skal regnes som afkom.

9. For løftets ord [er] dette: ”Ved denne tid vil jeg komme, og der skal være en søn for Sara”.

10. Men ikke alene [dette], men også Rebekka, som havde samleje med én, Isak vor far – .

11. For da de endnu ikke var blevet født eller havde gjort noget godt eller ondt, så blev der, for at Guds forsæt ifølge løftet skulle stå fast,

12. ikke på grund af gerninger men på grund af den som kalder, sagt til hende: ”Den ældste skal tjene den yngste”,

13. ligesom der står skrevet: ”Jakob elskede jeg, men Esau hadede jeg”.

14. Hvad skal vi da sige? [Er der] uretfærdighed hos Gud? Aldeles ikke!
15. For han siger til Moses: Jeg vil forbarme mig mod den, som jeg forbarmer mig mod;¹ og jeg vil vise medlidenhed mod den, som jeg viser medlidenhed.
16. Altså afhænger det ikke af den, som vil, eller den, som løber/anstrenger sig, men på Gud, som forbarmer sig.
17. For Skriften siger til Faraos: Til netop dette har jeg oprejst dig for at vise min magt på dig og for at mit navn skal forkyndes på hele jorden.
18. Altså forbarmer han sig mod den, som han vil, og han forhærdet den, som han vil.
19. Vil du da sige: Hvorfor bebrejder han (=Gud) da [os] fremdeles? For hvem kan modstå hans vilje?
20. Åh menneske! Hvem er du dog, som svarer Gud igen? Kan det formede sige til den, der formede det: Hvorfor har du formet mig således? (forventet svar: Nej)
21. Eller har pottemageren ikke magt over leret til af den samme masse at forme et kar til ære og et kar til vanære? (forventet svar: Ja)
22. Men når Gud, skønt han vil vise sin vrede og kundgøre sin magt, med megen overbærenhed har båret over med vredens kar, som er blevet beredt til fortabelse,
23. og for at kundgøre sin herligheds rigdom over barmhjertighedens kar, som han har forudbestemt til herlighed, [hvad vil du da sige?]
24. Som han kaldte os til (dvs. til barmhjertighedens kar) ikke alene af jøder men også af hedninger,

2. Tolkning af Rom 9,6-24

I Rom 9,1-5 har Paulus beskrevet sin kærlighed til israelitterne (vers 1-3) og israeliternes frelseshistoriske fortrin (vers 4-5). Det er nogle fortrin, Israel har som nation, fordi Gud har udvalgt Israel. Det er ikke nogle fortrin, som er frelsende, bare fordi Israel har modtaget dem. Derfor kalder vi dem for frelseshistoriske fortrin.

2.1. Tesen (vers 6): En udvalgt del af det etniske Israel

I vers 6 fremsætter Paulus en tese: ikke alle de af Israel [er] Israel. Det første Israel er det etniske Israel, Israel som nation. Det andet Israel er et mindre Israel, og det er den udvalgte del. Det er den del, som er udvalgt til frelse, og det er den del af Israel, som Guds frelsesløfter (*Guds ord*) opfyldes i. Dette udfolder Paulus i Rom 11,1-10. Det mindre Israel svarer til den rest, som er udvalgt af nåde (Rom 11,5). Skemaet ser sådan ud:

¹ Alternativt kan vi oversætte: Jeg vil være barmhjertig mod den, som jeg er barmhjertig mod.

det store Israel = det etniske Israel (Israel som nation)

det mindre Israel = den udvalgte del af Israel = resten = de frelste

Denne tese i vers 6 om en mindre udvalgt del af Israel handler om Guds udvælgelse af nogle ud af en større mængde og om en udvælgelse til frelse.

2.2. Illustration fra historien af tesen (vers 7-13)

Denne tese belyser Paulus i vers 7-13 med en tilsvarende udvælgelse af Israel som Guds folk. Her sker der en tilsvarende udvælgelse af en person frem for en anden person, men denne udvælgelse er *ikke* til frelse, men til at indgå i den slægt, der skal blive Israel, Guds folk, i etnisk forstand. Paulus giver to eksempler. Først med udvælgelsen af Isak frem for Ismael (vers 7-9) og dernæst med udvælgelsen af Jakob frem for Esau (vers 10-13). Isak og Jakob udvælges til at bære Abrahams slægt videre. De udvælges til at indgå i en bestemt slægt, der skal blive det udvalgte folk i etnisk forstand. Gud opererer med det samme udvælgelsesprincip i udvælgelsen af, hvem der skal være Abrahams og Isaks slægt som i udvælgelsen af nogle til frelse (vers 6), idet Gud udvælger nogle/nogen frem for andre/en anden, og derfor kan de to eksempler i vers 7-9 og 10-13 belyse Guds udvælgelse til frelse.

2.2.1. Isak – det første eksempel fra historien (vers 7-9)

Det første eksempel (vers 7-9) handler om udvælgelsen af Isak frem for Ismael til at være Abrahams afkom (slægt). Det handler ikke om udvælgelse til frelse, men om en udvælgelse til at indgå i Abrahams slægt, blive stamfader til det udvalgte folk i etnisk forstand og modtager af Guds løfter. Der er to citater i vers 7-9. Det første er fra 1 Mos 21,12: *I Isak skal der være afkom for dig*. Det handler eksplicit om hvem, der skal føre Abrahams slægt videre. Det andet citat er fra 1 Mos 18,10 og 14: *Ved denne tid vil jeg komme, og der skal være en søn for Sara*. Det handler om fødslen af en søn. Dette løfte fungerer som bevis for udvælgelsen af Isak.

2.2.2. Jakob – det andet eksempel fra historien (vers 10-13)

Det andet eksempel (vers 10-13) handler om udvælgelsen af Jakob frem for Esau til at indgå i Abrahams og Isaks slægt og bære den videre. Det handler ikke om udvælgelse til frelse. I denne udvælgelse handler Gud helt frit og helt uafhængigt af, hvad Esau og Jakob har gjort af godt og ondt (*For da de endnu ikke var blevet født eller havde gjort noget godt eller ondt*). Der er to citater i vers 10-13. Det første citat er fra 1 Mos 25,23: *Den ældste skal tjene den yngste*. Dette ord er ikke en beskrivelse af Guds udvælgelse, men en beskrivelse af forholdet mellem to personer (Jakob og Esau) og to folk (Israel og Edom) i historien. Jakob/Israel har en stærkere og overordnet position overfor Esau/Edom. Citatet er en profeti. Dette forhold er et bevis på Jakobs udvælgelse til at være

stamfader til det udvalgte folk i etnisk forstand. Det handler om udvælgelse til en bestemt status og funktion i Guds frelseshistorie. Det andet citat er fra Mal 2,1: *Jakob elskede jeg, men Esau hadede jeg*. Det er en beskrivelse af Guds forhold til Jakob/Israel og Esau/Edom og handler primært om Guds forhold til to folk. *Jakob elskede jeg* betyder, at Gud udvalgte Jakob/Israel til at være hans folk i etnisk forstand. Denne udvælgelse er ubetinget. Gud vælger frit. Denne udvælgelse bevises ved, at Gud genopretter forholdet til folket (Mal 3,1-4). Det sker af nåde. *Men Esau hadede jeg* betyder, at Guds afviste Esau/Edom. Det skulle ikke være hans udvalgte folk. Forkastelsen bevises ved, at Edom ødelægges, og denne ødelæggelse er betinget af Edoms gudløshed og ondskab (Mal 1,3-5).

De to eksempler handler altså om udvælgelsen af Isak og Jakob, så de sammen med Abraham bliver stamfædre til det udvalgte folk i etnisk forstand. De udvælges til at indgå i en slægt, som Gud gav løfter om faderskab til mange folk, om land og velsignelse og om en frelse af denne slægt. De får en positiv funktion som stamfædre til det udvalgte folk i Guds frelseshistorie.

2.3. Barmhjertighed som udvælgelsens princip (vers 14-18)

Paulus har givet to eksempler på, hvordan Gud udvælger enkeltpersoner til at tilhøre en bestemt slægt, der skal være hans folk. Denne udvælgelse kan rejse en berettiget indvending: Er Gud egentlig ikke uretfærdig, når han handler på denne måde? I sit svar åbenbarer Paulus, hvilket princip der ligger bag ved denne udvælgelse. Princippet er barmhjertighed, og når princippet er barmhjertighed, er Gud ikke uretfærdig, for ingen har krav på Guds barmhjertighed. Paulus citerer et svar til Moses, og det anvender han på udvælgelsen af Isak og Jakob. Citatet åbenbarer, at Gud udvælger af barmhjertighed, og at denne barmhjertighed er ubetinget. Det kommer ikke an på, hvad mennesker vil eller gør, men udelukkende på, at Gud viser barmhjertighed. Princippet er generelt. Dette illustrerer Paulus ved at omtale Faraos, der var hersker over datidens supermagt, og som ikke var i stand til at hindre Gud i at vise barmhjertighed. Tværtimod oprejste Gud ham som hersker for at vise sin magt, og Guds vilje var virksom i hans modstand mod Guds folk. Faraos magt og vilje var helt underlagt Gud. Intet kunne da hindre Gud i at vise barmhjertighed. I dette princip om barmhjertighed omtaler Paulus, hvilken funktion Faraos har i historien om Israels udgang af Egypten, og Guds forhærdelse af Faraos handler om, at Gud låste Faraos fast i denne modstand. Det handler ikke om frelse eller fortabelse, men om Faraos modstand mod at lade Israel rejse. Eksemplet skal illustrere Guds vilje og magt til at vise barmhjertighed. Eksemplet viser, at Gud udvalgte Isak og Jakob af barmhjertighed, og at Gud handler asymmetrisk. Guds barmhjertighed er

ubetinget. Forhærdelsen er betinget af Faraos egen forhærdelse (jf. 2 Mos 7,13 og 7,14 på den ene side og 2 Mos 9,12 på den anden side).²

2.4. Guds overbærenhed med vredens kar (vers 19-24)

I vers 6 fremsætter Paulus en tese: Der er en mindre del af det etniske Israel, der er udvalgt til frelse. Her kan vi tale om en udvælgelse fra Guds side. Denne form for udvælgelse belyser Paulus med to eksempler fra Israels tidlige historie. Gud udvalgte Isak og Jakob til at bære Abrahams slægt videre. Udvælgelse betyder, at Gud udvælger nogle frem for andre. Dernæst forklarer Paulus, at barmhjertighed er udvælgelsens princip. Paulus fremhæver barmhjertighedens vilje og magt. En forhærdet farao kan ikke hindre Gud i at være barmhjertig mod den, han vil.

2.4.1. Pottemagerbilledet (vers 19-21)

I vers 19 lader Paulus en opponert komme til orde. Han griber fat i det sidste, Paulus har skrevet, og opponerten mener, at Guds forhærdelse er vilkårlig og generel. Derfor lyder hans indvending, at Gud ikke længere kan bebrejde nogen. Ingen er ansvarlig for sin synd, for når Gud forhærder mennesker, er de tvunget til at synde, for ingen kan modstå Gud. Opponenten anklager Gud for at være inkonsekvent. Dette får Paulus til at reagere. Intet menneske kan tale imod Gud. Det begrundes han med billedet med pottemageren. ”Den, der former” (pottemageren) er et billede på Gud, og ”det formede” er et billede på mennesket, og pointen er, at et menneske ikke kan stille Gud til regnskab for, hvordan det er skabt. Det formede kan ikke sige til den, der formede det: Hvorfor har du skabt mig således? Gud er fri og suveræn som skaber, og Gud *kunne* helt vilkårligt have skabt nogle mennesker til fortabelse og andre til frelse. Når det kommer til anvendelsen af dette billede i vers 20b-21), er det sandt, at en skabning ikke kan kræve sin skaber til regnskab (vers 20b). Men det er ikke sandt, at Gud har skabt nogle til fortabelse og andre til frelse. Gud *kunne* have gjort det. Han har retten og magten dertil, men Gud gjorde det ikke. Billedet i vers 21 er hypotetisk. Det viser vers 22-23. Pottemagerbilledet har ofte været det stærkeste argument for en dobbelt forudbestemmelse, idet man har tolket billedet i vers 21 som en beskrivelse af, hvordan Gud virker. Ligesom pottemageren af det samme ler kan forme kar til ære og kar til vanære, således har Gud skabt nogle til ære dvs. frelse og skabt andre til vanære dvs. fortabelse. Dette er Guds suveræne ret. Men der er tre argumenter imod, at vers 21 er en beskrivelse af, hvordan Gud skaber mennesker til forskelligt formål: frelse eller fortabelse.

1) For det første er udvælgelse ikke det samme som skabelse. Rom 9,6-24 handler om udvælgelse og forudbestemmelse, og pottemagerbilledet beskriver skabelse, og det kan derfor ikke

² Jf. Nicolai Winther-Nielsen: Gud handler ikke ondt! – Et opgør med Guds alvirksomhed i Gammel testamente, Theofilos 6, nr.2, 2014, s.212-213.

være en beskrivelse af Guds udvælgelse. Udvalgelse og skabelse tilhører to forskellige kategorier. Udvalgelse betyder, at Gud af den samme gruppe med de samme karakteristika udvælger nogle til frelse. Her er der ingen forskel i baggrund. Skabelse betyder i pottemagerbilledet, at Gud vilkårligt skaber nogle på en sådan måde, at de er programmeret til frelse, og andre på en sådan måde, at de er programmeret til fortabelse. Her er der forskel i baggrund, for Gud former og danner menneskene på en sådan måde, at de derved forudbestemmes til frelse eller fortabelse. Pottemagerbilledet i vers 21 er da hypotetisk.

2) Ifølge pottemagerbilledet er frelse og fortabelse betinget af, hvordan karrene er skabt. Nogle kar er formet smukt og til fint brug. Andre er groft formet og til almindelig brug. Men ifølge Paulus er udvælgelsen til frelse og til at være Guds folk i etnisk forstand ubetinget. Det sker udelukkende af barmhjertighed. Og ifølge Paulus er eksemplerne på Guds dom (Esau hadede jeg) og en negativ funktion i frelseshistorien (Faraos) betinget af deres synd. Pottemagerbilledet i vers 21 er da hypotetisk.

3) For det tredje viser vers 22-23, at pottemagerbilledet i vers 21 er hypotetisk. a) Paulus indleder med et *men*, der markerer en modsætning, nemlig at Gud ikke handler som denne pottemager. b) Dette bekræftes, når vi ser, at Paulus *ikke* skriver, at Gud har skabt nogle til fortabelse og andre til frelse. Vers 22-23 handler om noget andet. c) Dette bekræftes, når vi ser, at Paulus *ikke* skriver om årsager til, at nogle er vredens og andre er barmhjertighedens kar, men beskriver Guds forhold til dem. d) Dette bekræftes, når vi ser, at Gud handler helt anderledes end pottemageren, fordi Gud er overbærende med vredens kar. e) Paulus bruger ikke skabelsprog men skriver om noget, der er forberedt til vrede, og noget, der er forudbestemt til vrede.

Pottemagerbilledet i vers 21 er da hypotetisk. Det beskriver, hvad Gud kunne have gjort, men ikke gør.

2.4.2. Guds overbærenhed (vers 22-23)

Vers 22 begynder med et *men*, der markerer en modsætning til pottemagerbilledet. Gud har handlet helt anderledes end denne pottemager. Gud har ikke skabt vredens kar, men båret over med dem. Dette er hovedtanken i vers 22-23.³ Sammenhængen i verset viser, at denne overbærenhed betyder, at Gud har holdt sin vrede tilbage over for vredens kar, og Rom 2,4 åbenbarer, at Gud holder sin

³ Vers 22-23 er formuleret som en betingelsessætning. Første del lyder: *Men når han med megen overbærenhed har båret over med vredens kar, som er blevet beredt til fortabelse.* Ind i denne sætning er der indskudt en bisætning (en participialsætning): *Skønt han vil vise sin vrede og kundgøre sin magt.* Denne oversættelse er en tolkning. vi kan oversætte neutralt med: *Idet han vil vise ...* Sætningen forstås bedst som koncessiv ("skønt" eller "til trods for"). Til første del af betingelsessætningen er der knyttet en hensigtssætning: *Og for at kundgøre sin herligheds rigdom mod barmhjertighedens kar forudbestemt til herlighed.* Anden del af betingelsessætningen mangler. Man plejer at supplere med: *Hvad vil du da sige?*

vrede tilbage, for de skulle have mulighed for at omvende sig. En sådan overbærenhed er absurd, hvis Gud har skabt dem som vredens kar. Hvorfor så vise dem overbærenhed? Synd fremkalder Guds vrede, og Gud er retfærdig, og han vil derfor åbenbare sin vrede og derved åbenbare sin magt. Men til trods for dette har Gud holdt sin vrede tilbage (*skønt han vil vise sin vrede og kundgøre sin magt*). *Vredens kar* er mennesker, der har fortjent Guds vrede pga. deres synd. Gud gør dem ikke til vredens kar, men mennesker gør sig selv til vredens kar på grund af deres synd. Den nære sammenhæng viser dette. De to eksempler på dom, som Paulus har omtalt i vers 13 vedrørende Easu (*men hadede Esau*) og i vers 18 vedrørende Farao (*og forhærder, hvem han vil*), er i deres oprindelige kontekst betinget af deres synd. Menneskers synd fremkalder Guds dom. Den store sammenhæng viser dette. Rom 1,18 viser, at synd fremkalder Guds vrede, og Rom 4,15 fortæller, at loven fremkalder vrede, når den overtrædes. Mennesker bliver derfor vredens kar på grund af deres synd. *Vredens kar er blevet beredt til fortabelse*. Når det er sådan, at mennesker bliver vredens kar på grund af deres synd, har de beredt sig selv til fortabelsen ved deres synd. *Blevet beredt til fortabelse* er altså beredt af mennesker til fortabelse.

Guds overbærenhed har som formål, at vredens kar skal omvende sig, men det er ikke det eneste formål, og Paulus beskriver endnu et formål. Guds overbærenhed har som formål at åbenbare Guds herligheds rigdom over barmhjertighedens kar. Når Gud kan vise sig overbærende og holde sin vrede tilbage mod dem, der har fortjent den, hvor meget mere vil hans rigdom på herlighed åbenbares i de udvalgte, når de frelses endeligt. *Barmhjertighedens kar* er mennesker, der ufortjent har mødt Guds barmhjertighed. Gud har gjort dem til barmhjertighedens kar ved at vise dem barmhjertighed. Denne barmhjertighed er ubetinget. Den har ingen årsag i mennesket. Det viser eksemplerne med Isak og Esau (vers 7-13) og beskrivelsen af Guds barmhjertighed i vers 14-18. *Som han har forudbestemt til herlighed* fortæller, at de er forudbestemt af Gud til frelse (herlighed). Det er dem, der er udvalgt til frelse. Der er en markant forskel i formuleringen vedrørende vredens og barmhjertighedens kar, idet der er en dobbelt kontrast:

vredens kar, som er blevet beredt til fortabelse – beredt - passiv

barmhjertighedens kar, som han har forudbestemt til herlighed – forudbestemt - aktiv

Denne dobbelte kontrast fortæller, at det ikke er den samme person, som virker beredelsen til fortabelse og forudbestemmelsen til herlighed. Der står eksplicit, at det er Gud, der virker forudbestemmelsen, og det er da andre, der virker beredelsen nemlig mennesker. Der er en tydelig kontrast og asymmetri i verset. *Vredens kar* er beredt til fortabelse af menneskene selv ved deres synd. *Barmhjertighedens kar* er forudbestemt til frelse af Gud af barmhjertighed.

2.4.3. Konklusion

Rom 9,6-24 lærer *ikke* en dobbelt forudbestemmelse, for Rom 9,6-24 beskriver *ikke* en forudbestemmelse af nogle til fortabelse. Tværtimod skriver Paulus om Guds længsel og ønske om at frelse vredens kar. Vi kan derimod tale om en enkel og positiv forudbestemmelse til frelse. Den mindre udvalgte del af Israel åbenbarer, at Gud har udvalgt nogle til frelse. Eksemplerne fra Israels tidlige historie med Isak og Jakob, der udvælges til at bære Abrahams slægt videre, illustrerer Guds udvælgelsesprincip. Gud udvælger nogle frem for andre, men udvælgelsen af Isak og Jakob handler ikke om udvælgelse til frelse. Undervisningen om Guds barmhjertighed viser, at princippet bag Guds udvælgelse er barmhjertighed. Ingen har krav på, at blive udvalgt. Ingen har fortjent det. Det sker af barmhjertighed, som både er fri og magtfuld, for ingen kan hindre Gud i at vise sin barmhjertighed mod de udvalgte. Når det gælder frelsen, kan vi tale om forudbestemmelse og udvælgelse. Det lærer også Rom 8,28-30:

*Vi ved, at alt virker sammen til gode for dem, der elsker Gud,
og som efter hans beslutning er kaldet.
For dem, han forud har kendt,
har han også forud bestemt til at formes efter sin søns billede,
så at han er den førstefødte blandt mange brødre.
Og dem, han har forudbestemt, har han også kaldet,
og dem, han har kaldet, har han også gjort retfærdige,
og dem, han har gjort retfærdige, har han også herliggjort.*

Her skriver Paulus både om Guds forudviden og om Guds forudbestemmelse. I Rom 11,5 skriver Paulus om en rest, som er udvalgt af nåde.

3. En enkelt forudbestemmelse

Rom 9,6-24 kan altså ikke bære en dobbelt forudbestemmelse, og bibelsk set må vi fastholde en enkelt forudbestemmelse. Gud har forudbestemt nogle til frelse, men *ikke* de øvrige til fortabelse. En enkelt forudbestemmelse svarer til Bibelens lære. a) Gud elsker alle mennesker og vil, at alle mennesker skal frelses (Joh 3,16 og 1 Tim 2,4). Guds generelle frelsesvilje står fast. b) Gud har forudbestemt nogle til frelse (Rom 8,28-30; 9,23 og Ef 1,4-5). Der er ikke tale om en forudviden, men om en forudbestemmelse, så at dem, som Gud har forudbestemt, dem frelser han også. c) Gud har *ikke* forudbestemt de øvrige til fortabelse, men når et menneske går fortabt, er det menneskets egen skyld. Årsagen er dets synd (Rom 9,31; 9,33; 10,3; 10,16 og 11,20). d) Forudbestemmelsen

implementeres gennem forkyndelsen (Rom 10,14-17). Gud bruger midler til at kalde mennesker til tro. e) Der er derfor et sammenfald mellem de forudbestemte og de troende. f) Denne lære om forudbestemmelse efterlader en gåde, nemlig hvorfor Gud overvinder nogles modstand og skaber tro og ikke overvinder andres modstand. Alle mennesker er syndige og i opposition til Gud, og i alle støder evangeliet på modstand, fordi alle er fjendtlige over for Gud. Gåden forbliver uløst. Klassisk er den formuleret med spørgsmålet: hvorfor nogle og ikke andre? Hvorfor frelses nogle og ikke andre? Denne lære om en enkel forudbestemmelse er ulogisk og man har derfor ofte kaldt den for den brudte lære om forudbestemmelse, fordi den er brudt rent logisk. Men den er bibelsk.